

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal št. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393

Ljubljana, 6. septembra 1934

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 36
Leto VI

Mali narod

iz Arktike

Tamkaj na daljnem severu, v večnem snegu in ledu, živi mali narod Eskimov. Kdo ga pozna? Učenjaki in raziskovalci, ki se edini upajo v strašni mraz teh zapuščenih pokrajin. Nam navadnim smrtnikom je že eskimsko ime skoraj tuje, toliko manj pa poznamo šege in navade tega skrivnostnega ljudstva. Toda vselej, kadar se vrne kateri raziskovalec iz polarnih krajev, oživi tudi naše zanimanje za Eskime. Tako je bilo po rešitvi ruskih »Čeljuskincev«, tako je tudi te dni, ko poročajo časniki o novih junaških dejanjih ruskih polarnih raziskovalcev.

Drugače se pa o Eskimih le malo piše in še manj govori. Mislimo, da bo zato tudi naše bralce zanimalo, če izpregovorimo par besed o njih. Kako žive ti nesrečni ljudje v večnem snegu in ledu, v kakšnih hišah prebivajo, s čim se hranijo? Kakšno je njihovo ljubezensko življenje, kako si služijo denar, če ga vobče imajo?

Eskimi prebivajo na visokem severu, kjer vidiš, kakor daleč seže oko, samo sneg in led. Naseljeni so na najsevernejših obalah Kanade in Sibirije, na Aljaski in na Grenlandiji, toda vsega skupaj jih je komaj 22.000. Postave so srednje velike, polt jim je rumenkasta, lase imajo pa črne. Vsi govorijo isti jezik, le po narčjih se nekoliko razlikujejo.

Eskimi so izrazit nomadski narod in se preživljajo z lovom. Prebivajo v majhnih hišicah, ki si jih silno hitro postavijo iz grud snega. Ko je hišica zgrajena, jo polijejo z vodo, ki se pri prici izpremeni v led, — in hišica je gotova. Res da tri velika ne udobna, toda v njej je vendarle topleje kakor zunaj, saj ne more vanjo ledeni veter, in tudi pred snežnim mežem je zavarovana. Kadar v okolici njihovega prebivališča zmanjka divjadi, se takoj preselijo v drug kraj in si zgrade novo hišico. Za takšno preseljevanje ni treba nikakih posebnih priprav, zakaj tisto malo lovskega orodja in hišne oprave, ki jo ti ljudje premorejo, kaj hitro nalože na majhne sani, ki jih vlečejo psi, najzvestejši spremljevalci severnega človeka.

V krajih, kjer prebivajo Eskimi, je beseda udobnost neznan pojem. Življenje je silno težavno in polno vsakdanjih nevarnosti. Kadar so ljudje lačni, se odpravijo na lov. Če ničesar ne nalove, morajo ostati lačni. Takšno je njihovo življenje. Neprestano morajo biti na delu, neprestano se morajo boriti za obstanek, neprestano so v življenski nevarnosti. Zato morajo biti Eskimi zdravi, nikoli ne smejo obnemati, zakaj to bi zanje pomenilo toliko kakor zapisati se smrti. Zato so Eskimi tudi z malim zadovoljni; ves njihov problem je v tem, kako se bodo nasitili in tople oblekli.

Njihovo življenje je težko in trdo, in takšna je tudi njihova vzgoja. Ko otrok nekoliko zraste, je prvo, kar z njim napravijo, da mu vzamejo blazino na ležišču. Otrok mora tedaj iz snežne hišice v mraz in vihar in si poiskati nove blazine. To se pravi, ubiti mora divjad, jo deti iz kože in si iz nje napraviti novo blazino, novo oblečilo. Tako se Eskimo že v najzgodnji mladosti navadi zaupanja vase in spozna vso resnost življenja. Toda naj bo njihovo življenje še tako naporno, Eskimi nikdar ne zapuste svojih krajev, ali pa le za malo časa.

Denar Eskimu nič ne pomeni. Zato ga tudi ne potrebuje. Kaj bi z njim v večnem snegu in ledu? Zato Eskimo tudi nikoli ni žalosten.

»Dokler nisem prišel v južnejše kraje,« pripoveduje neki Eskimo, »nisem nikoli videl toliko resnih obrazov kakor pri vas.

pravico izbrati si toliko žen, kolikor si mu jih srce poželi. Tako izkazuje Eskimo svojo gostoljubnost.

Eskimi so mirni in vase zaprti ljudje. Le redko so žalostni, a še redkeje veseli. Njihova godba je čisto svojevrstna, v skladu z njihovim mirnim in zaprtim značajem. Kadar plešejo svoje starodavne plese, jih spremljajo s pesmimi in z nekakšnim bobnom. Enolična in melanholična je ta spremljava — kako naj bi tudi bila drugačna pri ljudeh, ki žive v večnem boju s prirodo?

Mi belci pač težko razumemo te severnjake. Evo vam zanimivega primera. V Kanadi je neki Eskimo ubil svojega tovariša in mu ukradel ženo. Prišla je policija, prišel sodnik, pa so Eskima obsodili na

Se nadaljuje na strani 7.

V Arktiku je mraz, dostikrat smo lačni, toda žalostne nas vendarle skoraj nikdar ne vidite.

Življenje je tam na severu zelo preprosto. Kadar je Eskimo lačen, odide na lov na tjuljenja, mroža ali severnega jelena in se ne vrne prej, dokler česa ne ujame. In ko si uteši glad in si iz kože napravi obleko, je zadovoljen.

Ali bi verjeli, da Eskimi ne znajo plavati? Saj so vendar zmeraj v nevarnosti, da ne utonejo, boste rekli. A kje naj bi se naučili? Voda na daljnem severu je mrzla ko led in tudi Eskima ne mika vanjo, čeprav je mraza vajen. Zato se Eskimi, preden sedejo v kajake, s katerimi se odpravljajo na lov, oblečejo v kožo neke severne živali, ki ima to lastnost, da je v njeni dlaki vse polno zračnih mehurčkov. V takšni obleki jim ni moči utoniti. Kdo je prišel na to misel, ne vemo. Severni človek se je pač vživel v razmere in si pomaga, kakor ve in zna.

Nič manj zanimivo ni poglavje o ženski. Razen skrbi za hišo in otroke mora Eskimka opravljati tudi druge posle, ki so nam popolnoma neznan in težko razumljivi. Preden Eskimka sešije obleko iz kože, mora kožo omehtati in izglediti. Ali veste, s čim to napravijo? Z zobmi in ustnim nebom. Prav tako mora dolgo držati med zobmi vroče ali mrzle kose mesa, da dobe za uživanje primerno temperaturo. Šele nato jih razdeli članom družine. Zato ni čudo, da je tridesetletna

Eskimka popolnoma škrbasta. A tudi brez zob si zna pomagati, zakaj v teku let se ji ustno nebo tako utrdi, da ji odtehta zobe.

A vzlic temu nima eskimska žena nikakih pravic. Mož je zanjo vse. Toda zgodi se, da se Eskimo vrne po dolgih tednih z napornega lova domov in izve, da mu je žena umrla. Takrat mu prijatelj posodi svojo ženo, da ga tolaži v njegovi bolesti. Tudi vsak belec, ki pride med Eskime, ima za bivanje med njimi

Gornja slika nam kaže eskimski poljub, ki ga Eskimi izražajo z nežnim dotikom in drgnjenjem nosov. — Na spodnji sliki vidimo Eskime v kajaku (eskimskem čolnu) pri lovu na kite

O Eskimih premoremo prav tako majhno literaturo, kakor je narodič majhen. Zato imamo pa prav dober film, ki verno slika njihovo življenje, njegove vesele in žalostne strani. Filmali so ga v arktičnih krajih. Imenuje se »Eskimoc«.

Skrivnosti haremskega življenja

KAKO ŽIVE IN LJUBIJO // v maroških haremskih

Edino v Maroku vidimo še hareme v njihovem pravem sijaju, takšne kakor smo si jih zmeraj predstavljali

Ali so ženske v haremskih srečne?

V Parizu, konec avgusta

Neka francoska časnikarka je opisala v velikem pariškem dnevniku zanimive podrobnosti iz haremskega življenja v Maroku.

Današnji dan, pravi časnikarka, je romantični skorajda odklenkalo. Nešteto jurovskih haremov je v poslednjih vzdihljajih. Čez nekaj let se jih bodo ljudje le še megleno spominjali in pisatelji jih bodo vpletali v svoje romantične zgodbe.

V Turčiji so prepovedali mnogoženstvo in zaprli hareme. V domovini stoletnih tradicij islama je pričela pometati železna metla predsednika turške države. Tudi v Egiptu so brž krenili na Kemalovo pot. Še celo v Albaniji, ki se je najrditeje borila proti okrnitvi z vero zajamčenih pravic mohamedancev, so naposled popustili in priznali enoženstvo. Pred nekaj leti je Ahmed Zogu izdal zakon, ki prepoveduje mnogoženstvo in daje pripadnikom raznih ver široke koncesije za ženitve.

Po zgledu Turčije, ki je dokazala, da se dá s strogiimi predpisi doseči reformacija še tako v stare šege zaverovanih množic, je skušal tudi generalni guverner Maroka iztebiti v svojih pokrajinah mnogoženstvo. Toda v Maroku, kjer so kljub vsemu energičnemu »civiliziranju« ostale razmere še zmerom nespremenjene, je naletel visoki poglavar na hud odpor.

Sklenil je zato, da ne bo nasilno uvajal enoženstva, temveč bo rajši z dobrimi zgledi navajal svoje podložnike na »pravo pot«. Zahteval je od najbogatejših in najmogočnejših šejkov, da polagoma krčijo število svojih žen.

Prepričana sem, piše časnikarka, da poznam haremsko življenje bolj kakor katerakoli evropska ali ameriška ženska. Posrečilo se mi je, da sem prodrla v ta skrivnostni svet za zaprtimi vrati in zamreženimi okni od Maroka tja do Egipta, od Sirije do Turčije, od Indije do Kitajske in Japonske. Zbrala sem mnogo zapornih izpovedi teh z dragim kamenjem preobloženih suženj. Med temi ženami in dekletki imam mnogo prijateljic, ki niso vedele ničesar o širokem svetu in so poznale samo kašmir in svilo, razkošne sobane svojeve ali svojih »gospodarjev« in prekrasne cvetne vrtove, obdane z visokim zidovjem.

Večina Evropek in Američank bi si rada ogledala hareme iz same radovednosti, nekako s takimi občutki, kakor jih ima človek, ko si ogleduje džunglo ali divje in ukrožene zveri v zoološkem vrtu.

Takih dam se je oglašalo sto in sto pri meni s prošnjo, naj jim »pokažem harem«. Rekla sem jim vselej, da morajo najprej prositi dovoljenja, da jih predstavim. Mnogim se je zdela ta moja izjava smešna ali vsaj čudna, ker pač niso vedele, da so družabni zakoni na Jutrovem mnogo strožji kakor predpisi naše sodobne elitne družbe.

Morda sem našla v vseh muslimanskih hišah na stečaj odprta vrata zategadelj, ker sem zaljubljena v Jutrovo, ker skušam razumeti težnje in življenske potrebe teh nepokvarjenih ljudi.

Na bližnjem vzhodu je Maroko edina pokrajina, ki še pozna pravo razkošje in blesteči sijaj haremov. Čeprav je Maroko med vsemi vzhodnimi afriškimi predeli Evrope najbližje, si je vendar ohranil največ jutrovske pestrosti in pristnosti in se še danesinja dan z vsemi štirimi otepa moderne »civilizacije«.

Obiskala sem nedavno princeso Lalo, najznamenitejšo zastopnico maroške aristokracije. Hotela sem se prepričati, ali se je do danes spremenilo družabno in duševno življenje maroške žene, kako je zadovoljna z novotarijami, kako zre v bodočnost in kako je napredovala med domačinkami emancipacija.

»Emancipacija?« je nejeverno zmajala princesa z glavo, »te besede ne poznam. Naše življenje teče v starih tirih; prav tako je kakor življenje naših žena pred stoletjem. Saj nismo niti obleke spreme-

nile. Kar se naših hčer tiče, mislim našo družino, nimamo z njimi prav nobenih drugih namenov, kakor so jih nekoč imele naše matere z nami.

Dekleta ne smejo zapustiti hiše svojih roditeljev, a tudi kesneje, ko se poroče, ne smejo iz hiše svojega moža. Edino poleti tu pa tam, če je vročina neznosna, grem s svojimi hčerami na vrt pred hišo. Služkinje nam razprosto veliko preprogo, nanjo posedemo, pijemo čaj in kramljamo. Sramota bi pa bila za našo staroslavno hišo, če bi šle sredi belega dne na ulico, čeprav samo na obisk k najbližnjim sorodnikom.

Časih se zavijemo ponoči v široke bele halje, ki jih itak poznate, in se odpravimo moliti na grobove. Le takrat vidimo »zunanji svet, toda v temi se itak malo vidi, nas pa nihče ne spozna.

Sicer pa ne utegnem lenariti. Hčerke pripravljam na zakon, učim jih kuhanja, šivanja in vzgoje otrok. Mar ni tako življenje dovolj pestro, polno in zadovoljivo? Srečna sem; svojim hčeram ne želim drugačnega življenja, kakor ga živim sama.

»Kaj pa ženske, ki jih srečavam vsak dan po ulicah?«

sem vprašala princeso.

»Te ženske so sicer pošlene, vendar so preprostega rodu. Ženske iz višjih družabnih krogov se pred mrakom ne pokazujejo na ulicah. Zategadelj tudi ne dovolim svojim hčeram večjih svoboščin. Skušala jim bom najti dobre možje, in če bo Alahova volja, bodo srečne in zadovoljne kakor jaz.«

Mladi lord in njegove avanture

Mladi manchesterški vojvoda,

ki je zbežal iz Tujske legije, prodaja v Londonu limonado pod šotrom — ker njegov oče ne mara več poznati ne njega ne njegove meščanske zaročenke

V Londonu, konec avgusta

London je doživel spet novo, svojevrstno senzacijo. Mladi manchesterški vojvoda je »odprl« v Maidenheadu v Berkshiru na Temzi potujočo točilnico za čaj in limonado.

Lord Edward Wortley Montagu, najmlajši sin manchesterškega vojvode, je že prej nekoč dvignil mnogo prahu, ko je odšel v tujsko legijo. Vendar ga tam ni strpelo in se je vrnil spet na Angleško.

Mladi Edward Montagu je od sile vihrav človek. Bil je že vrtnar, raziskovalec in mornar. Doživel je že marsikatero neugodnost, skuhal je že nešteto skrivnostnih in dramatskih pustolovščin, dokler se ni nasitil vsega in odšel na Francosko ter se vpisal v Tujsko legijo. Toda komaj se je kot vojak Tujske legije izkrcal v Maroku, je že zaprosil, naj ga odpuste. Ponosni manchesterški vojvodski družini seveda to nevojaško dejanje mladega Edwarda ni bilo všeč.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršni vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Den Haag; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

To skromno in s tem kar ima zadovoljno aristokratino, sem še vprašala, kaj meni sama in kaj pravijo njene vrstnice k navedeni revoluciji na Turškem, v Egiptu in v drugih državah.

»Navedena revolucija je same španske vas. Niti besede ne razumem! Nihče ne govori pri nas o takih stvareh. Spominjam se, da nas je nekoč obiskala neka egiptiška princesa, toda njena po ne vem kakšnem kroju urezana črna obleka nam ni prav nič ugajala. Res mi ni všeč, in tudi prav ni, da kdorkoli pri nas pridiguje takšne ideje. H koncu bomo še ob razredne privilegije, ki nas zdaj ločuje od preprostega ljudstva.«

Ta razgovor in še sto sličnih so me končno prepričali, da so maroške žene srečne in zadovoljne. Greh bi bil, če bi jih s silo »osrečili« s civilizacijo. Ljubezni ne poznajo, ker jim je svobodno življenje tuje. Poročajo se, navežejo se na svojega moža in niti ne sanjajo, da je na svetu morda kakšen drugi možki, ki bi jih utegnil ljubiti in videti v njih enakovredno bitje. Takih žen, ki znajo čitati, je prav malo. Maroška žena se bo lahko dvignila na intelektualno stopnjo Egiptičank šele čez nekoliko novih rodov.

So pa v Maroku tudi take žene, ki se bore z življenjem. Te so mnogo bolj napredne od dam iz »visokih krogov«. Delavne in marljive so, svobodno se gibljejo po mestih in so v stalnih stikih z zunanjim svetom, dočim žive njihove »privilegirane« sestre v mračnem vzduhu zatohlih sob...

Ob povratku na Angleško mu je oče pred nosom zaprl vrata svoje hiše.

Mlademu lordu tudi to ni šlo do živega, zato si je kupil s poslednjim denarjem točilni voziček s potrebnim inventarjem za pripravljanje čaja in limonade. Pri delu mu pomaga lepa, mlada Peggy Beavusova. Ljudje vedo povedati, da ga je družinski svet svojčas prav zaradi tega lepega meščanskega dekleta prisilil, da je odšel v Tujsko legijo.

Mladi lord Edward Montagu je baje zelo zadovoljen s svojo novo obrtjo. Hvali se, da zasluži v 24 urah po štiri funte, in je ves srečen, ker je ubežal iz Maroka.

Vse kaže, da jo je mladi lord s svojo potujočo prodajalno limonado grdo zagoedel svoji prenapeti družini.

Vinska stavka

V Parizu, avgusta

Prebivalci male francoske vasice Biot so pričeli po dolgih posvetovanjih stavkati... Ze tedne in tedno so neprestano premlevali, kaj in kako bi ukrenili, ker so se nenadoma močno dvignile cene vinu. Edini krčmar v vasi je predlagal, naj ljudje sploh ne pijó več vina in s tem jasno in očitno protestirajo zoper zvišanje vinskih cen.

Junaško so tedaj vsi kmetje soglasno sprejeli njegov predlog in razglasili vinsko stavko. Sam krčmar je prednjačil z dobrim zgledom. Zaklenil je svoje vinske kleti in se pridružil, da še sam ne bo več popil niti kapljice božjega soka in da ga tudi nikomur ne bo prodal.

Biočani so pa prisegli, da bodo vztrajali tako dolgo, dokler se vino spet ne poceni.

Še nikoli niso bile ženske tako nore ko danes, in še nikoli niso uganjale tako malo norosti, Etienne Rey.

Grof Monte Cristo

Roman

Napisal

Aleksander Dumas

52. nadaljevanje

Začel sem kopati. Vendar sem bil že na cilju, ki sem več ko leto dni toli po njem koprnel! Toda naj sem še tako vneto razkopaval, naj sem preiskal slednji kotiček okoli drevesa, zanašaje se, da bo lopata udarila ob železo — nikjer nič! In vendar sem izkopal dvakrat tolikšno jamo, kakor sem jo takrat napravil. Prešinilo me je, da sem nemara zgrešil, da sem se zmotil zastran drevesa. Razgledal sem se okoli sebe, ogledoval si drevesa in skušal spoznati okolico, kolikor mi je od takrat ostala v spominu.

Mrzel oster veter je bril med golim vejevjem in vendar mi je lil pot s čela. Spomnil sem se, da me je bodalo zadelo v trenutku, ko sem teptal prst, da zakrijem grob. Pri teptanju sem se držal za star ebenovec, za menoj je bila pa velika, v klop izklesana skala, zakaj ko sem omahnil in izpusil drevo, sem čutil, kako sem padel na kamen. Na desni sem imel ebenovec, za seboj skalo: tako torej kakor takrat. Vstal sem in začel iznova kopati in širiti jamo — vse zaman, skrinjice ni bilo nikjer.

»Skrinjice ni bilo nikjer?« zajecelja baronica vsa v grozi.

»Ne mislite, da sem odnehal,« povzame Villefort. »O, nel Preiskal in prekopal sem vse grmovje. Dejal sem si, da je morilec v veri, da je tod zakopan zaklad, skrinjico izkopal, nato jo pa, videč da se je zmotil, zagrebel kam drugam... Nič!

Vrnil sem se v hišo in sklenil počakati, da se zdani. Ob zori se vnovič spravim na delo. Videl sem, da sem v eni sami uri prekopal več ko dvajset kvadratnih čevljev dobra dva čevlja globoko — plačan delavec ves dan ne bi tega opravil. Nič... skrinjice ni bilo nikjer.

»Oh!« vzklikne gospa Danglarsova. »Človek bi zblaznel!«

»Verjemite mi, gospa, prosil sem Boga, naj mi vzame razum, pa mi ni dal te sreče. Ko so se mi misli od prestane groze nekoliko zbrale, sem se vprašal: Le zakaj naj bi bil morilec vzel truplo s seboj?«

»Saj ste mi rekli,« odvrne baronica. »Da bi imel dokaz v rokah.«

»Ne, milostljiva, zato že ne; mrliča pač nihče ne bo leto dni imel pri sebi. Ne, šel bi bil na sodišče in stvar naznanil. To se pa ni zgodilo.«

»Kaj naj pa potem bo?« zajecelja Hermina.

»Stvar je mnogo strašnejša, še mnogo groznejša: otrok je bil

najbrže še živ in morilec ga je rešil!»

Gospa Danglarsovi se iztrga strahoten krik. Vsa iz uma zgrabi Villeforta za roko.

»Moj otrok živ! Mojega otroka ste živega pokopali! Niti vedeli niste, ali je mrtev, pa ste ga pokopali! Oh!...«

Gospa Danglarsova se je vzravala in grozeče stopila pred kraljevskega prokuratorja. Njene drobne roke so krčevito stisnile Villeforta za zapestje.

»Kako naj vem? Izrazil sem vam to domnevo, kakor bi vam povedal katerokoli drugo,« reče državni pravdnik z ubitim glasom in steklenim pogledom, ki je razodeval, da je mož s svojimi telesnimi in duhovnimi močmi že čisto na koncu.

»Oh, moj ubogi otrok! Nesrečni moj otrok!« zaječi baronica in se ilte zgrudi na stol.

Villeforta je ta izliv materinskega gorja spravil k sebi; nagon ohranitve samega sebe mu je velel, da mora dati baronici okusiti vso grozo, ki je stresala njega samega, če naj odvrne katastrofo, ki se je zbirala nad njunima glavama.

»Če je tako,« reče s tišjim glasom in vstane, »nama ni več rešitve. Ta otrok živi, in nekdo ve, da živi, nekdo pozna najino skrivnost, in ker Monte-Cristo govori o otroku, ki naj bi bil pokopan na kraju, kjer tega otroka ni, je on sam tihi, ki pozna to skrivnost.«

»Gorje! Bog maščevalec je nad nama!«

Villefort samo onemoglo zajechi.

»A kaj je s tem otrokom? Govorite, gospod!« povzame baronica z materinsko trdovratnostjo.

»Ko bi vedeli, kako sem ga iskal!« zahrope Villefort, vijoč roke. »O, kolikokrat sem ga klical v nespečnih nočeh! Kolikokrat sem si želel kraljevskega bogastva, da bi milijonom ljudi odkupil milijon skrivnosti in našel svojo med njimi! In nekega dne, ko sem gotovo že stolič vzel lopato v roke, sem se pač stolič že vprašal, kaj neki je Korzičan napravil z otrokom. Na begu mu je bil samo v napotje; morda ga je, ko je videl, da še živi, vrgel v vodo.«

»Nemogoče!« vzklikne gospa Danglarsova. »Človek pač ubije iz maščevanja, toda nedolžnega otroka ne bo hladnokrvno uropil.«

»Morda ga je nesel v najdenišnico.«

»Da, da, tam bo moj otrok!«

»Ko me je izpreletela ta misel, sem pri priči odhitel tja. V najdenišnici so mi povedali, da so prav tisto noč, to je 20. septembra, našli pred vrati nekega otroka; zavij je bil v polovico prta iz finega platna. Na njem se je še razločila polovica baronske krone, zraven pa črka H.«

»Ah, je že pravil!« vzklikne gospa Danglarsova. »Vse moje perilo je bilo tako zaznamovano. Gospod Nargonne je bil baron, meni je pa Hermina ime. Bog bodi zahvaljen, moj otrok ni bil mrtev.«

»Ne, ni bil mrtev.«

»In to mi sami poveste! Ali se ne bojite, da bom od veselja

Deček - velik junak

V Phoenixu, avgusta.

Sedemleten sinček nekega ameriškega farmarja iz države Arizona je s svojo hrabrostjo rešil svojega očeta velike nesreče.

Današnji dan v Ameriki tudi farmarjem slaba prede. Toda naš farmar je imel srečo. Prodajal je velik del svoje črede po zelo ugodni ceni. Sedemletni Jack je radovedno gledal svojega očeta, kako je zadovoljen prešteval dolarske bankovce, in se temeljito oddahnil, ko jih je položil lepo urejene v miznico pisalnika.

Oče je moral po opravih zdoma, mati in starejši bratje so pa bili na polju. Mali Jack se je igral pred hišo po mili volji, saj ni bilo nikogar doma, ki bi mu branil. Nenadoma pa je dečka poščegetal v nosu duh po dimu. Stekel je v hišo in opazil, da se od štedilnika širi ogenj z bliskovito naglieo na vse strani. Tedaj se je mali junak spomnil očetovih dolarjev. Stekel je skozi plamen v sobo k pisalniku, da bi rešil denar, toda njegovi roki sta bili preslabi, da bi sunkoma odprli zaklenjeni predal. Ko je videl, da je njegovo početje z golima slabotnima rokama ničevno, je stekel po isti poti iz hiše v šupo, zagrabil veliko sekuro in se vrnul skozi gorečo kuhinjo v sobo, ki so jo tudi že lizali ognjeni zublji. Na vso moč je udrihal po pisalniku in končno v poslednjem hipu vendar razbil miznico. Stisnil je dolarje v svoji mali pesti in zbežal skozi plamen in dušič dim na prosto.

Ko so se vrnili domači, so našli nedaleč od pogorišča malega hrabrega Jacka v globoki nezavesti.

Tako je sedemletni deček postal velik junak, ki je rešil očeta premoženje.

Londonški nočni klubi

V Londonu, avgusta.

V poslednjih mesecih so v zahodnih delih Londona zrastle nočni klubi kakor gobe po dežju. Ti klubi niso javni, temveč prav zasebna zabavišča, ki so vsevpred nastanjena v elegantnih vilah. Policija prav dobro ve, da se gode v teh vilah prav čudne in nemoralne stvari, vendar ne more in ne sme pokukati v ta čednostna gnezda, kajti angleške postave prepovedujejo policiji pregled zasebnih stanovanj, razen če sodišče drugače ne odredi.

Scotland-Yard (londonska kriminalna policija) je zdaj zaprosila vlado, naj izdela nov pravilnik z zakonsko močjo, ki bo policiji dovoljeval v primerih upravičenega suma rajeje v zasebnih stanovanjih. Dotlej se bodo pa ti tihi, ki današnji dan vznemirjajo londonske moraliste, kajpada že umaknili na varno.

Ptičja vojna

V Tokiu, julija.

Japonci nam poročajo o čudni vojni, ki se zdi kakor pravljica za otroke. Na obali jezera Hamana leži na stotine ubitih ptičev. Očividci pravijo, da so se neke noči nad jezerom stepli krokarji in kragulji. Kragulji, kakšnih sto jih je bilo, so napadli okoli tisoč krokarjev, ki so mirno spali v drevju blizu jezera. Vnela se je srdita vojna. Oba nasprotnika sta dobila med bojem pomoč. Vojna je trajala do jutra. Pa se vendar niso že nič ptičji navzeli slabih človeških navad!

Med ljudožrci

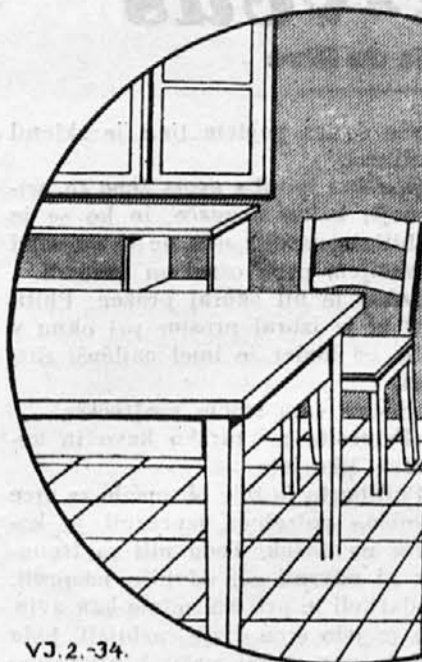
V Londonu, avgusta.

Frank Ives, ki je bil dolgih 25 let visoki komisar britanske države v Nigeriji, je založil spominsko knjigo z naslovom »Momo in jaz«. Momo je Ivesov sluga, ki ga je vzel še kot dečka v službo.

Ko je prišel Frank Ives v Nigerijo, se je ravnal po zgledu vseh komisarjev. Grozil je, obljubljal kazni in darovo in bog ve kaj še vse. Toda prav kmalu je izprevidel, da je treba dvjakom brenkati na druge strune. Iskal je pravo pot in jo tudi našel.

Naročil je z Angleškega svinje in jih dal ljudožrcem v rejo. Naučil jih je, kako je treba te koristne živali rediti, ter jim sčasom tudi dokazal, da je svinjsko meso okusnejše od človeškega. Dovedel jim je, da ga lahko jedo kadar koli se jim zahoče, ne pa samo takrat kadar jim »usoda« nakloni človeško žrtev. Ivesova ideja je bila imenitna; kori-

Vse tako lepo čisto — zares apetitno!

VJ. 2. 34.

Mize, stoli, stolice, deske iz gladkega, nepleskanega lesa — kako lepo in hkrati tudi občutljivo za umazanost in madeže!

KAJ STORITI!

Ako se hoče, da bo vse lepo čisto, malo Vima na vlažno krpo, pa malo podrgniti: in vse se zopet sveti!

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

stila je več kakor vse pridigovanje požrtvovalnih misijonarjev, več kakor vse groznje angleške vlade. Že v prvih letih svojega komisarstva je Ives iztrebil v Nigeriji ljudožrstvo.

Buciška piše o sanjah

Na Dunaju, avgusta.

Kavarnarka Buriševa, slavna po svoji loterijski aferi, o kateri je »Družinski tednik« pred nekaj tedni obširno poročal, je postala »strokovna« pisateljica. Ze več tednov ždi za pisalnikom namestu v kavarniški blagajni in piše »sanjske bukve«, v katere misli do pičice vse zapisati, kar ve iz lastne izkušnje o mali loteriji in vse, kar so ji izkušeni »srečolovci« kdajkoli pripovedovali. V knjigi bodo preizkušena »osnovna pravila« o »stavkih in dobičku« za malo loterijo.

Kdor pozna ljudi, ve, da bo Buriševa prodala svoje knjige kakor pek sveže žemlje.

Najlepša vseh cigank

V Nici, v avgustu

Potujoči cigani postajajo redki kakor indijansko pleme v Ameriki. Čedalje redkejši so pojavi pisanih karavan. Z zakoni in ukazi bodo države kontinenta polagoma popolnoma zadržale cigansko svobodo in preseljevanje. Cigani seveda odločno branijo svoje pravice. Vsako toliko časa imajo svoja zborovanja, ki trajajo tako dolgo, dokler jih policija ne razžene.

Letos so imeli cigani svoje skrivnostno zborovanje na francoski rivijeri. Temnopolti ciganki in živahna dekleta so bila velika atrakcija za turiste in domačine. Policija jih je gledala več ko teden dni. Ko je pa bilo vrženih le preveč kvart in povedane le preveč sreče in nesrečne ljubezni, so morali cigani pobrati svoje lonce in kozice, naprtiti zagorele ciganke in odpotovati.

Veliko zanimanja je zbudila v ciganskem taboru lepa mlada ciganka, kraljica muzike in plesa. Vsa prizadevanja njenih obžudovalcev, da bi zvedeli kdo je in odkod je prišla, so bila brez uspeha. Cigani so odgovarjali na vprašanja samo s skomigom ramen. Lepa ciganka je bila kraljica ciganon — in kaj komu mar njeni rojstni podatki! Niti enkrat ni spregovorila svojega imena ne svojega rodu. Ko se je odpeljala v najlepšem vozu, je bila še bolj skrivnostna ko tedaj ko je prišla. Umetniki, ki so obiskali cigansko

taborišče, so izjavili, da je ciganka najpopolnejši romanski tip. Nikdar prej niso videli pri ciganih lepše oblikovanega obraza ne telesa. Neki priznan pariški umetnik ji je ponudil 500 dolarjev, če bi mu stala za portret, pa je odklonila. V naglici ko je govoril z njo, je napravil skico njenega obraza.

Po odhodu ciganon so nastale živahne govornice, da lepa in skrivnostna ciganka sploh ni ciganskega rodu. Nekateri so domnevali, da je bila najbrže kakšna igralca, ki se je pridružila ciganom, da si osvoji vse odteneke ciganskega življenja, ki jih bo potrebovala v filmu. Drugi so pa mislili, da je lepa ciganka najbrže ukraden otrok iz boljše družine. L. M.

Zob waleškega princa

V Londonu, v avgustu

Pred kratkim je izdrl londonski zobni zdravnik dr. Jack Griffith waleškemu princu bolan zob.

Zdravnik je moral zob zdrobiti v prah in ga sežgati, kajti vsak hip ga je nadlegoval kakšen praznovonež ali ljubitelj redkosti, ki mu je ponujal velike denarje za izdrti princjev zob.

Zgodilo se je celo, da so večkrat zapored vlomili v zdravnikovo ordinacijo. Prav gotovo so vlomilci iskali samo princjev zob, ker ni zobozdravniku zmanjkalo niti kosček žice.

Ljudje so zares čudni. Nekateri še za kruh nimajo, drugi bi pa izdali za piškav zob kar celo premoženje.

Golobi pismonoši in loterija

V Milanu, avgusta

V nasadih bolnišnice v Desiu so našli do kraja izčrpanega goloba pismonošo. Na pločevinasti zapestnici je imel vtisnjeno številko 54.690. Ubogo živalco so bolniki krmili tako dolgo, dokler si ni nabrala spet vseh svojih moči. Potem so jo poslali na policijo, da jo odda pravemu lastniku. Strežnice in bolniki so imeli goloba za »migljaj usode« in so stavili v loteriji precejšnje vsote na številke 5, 46 in 90.

Ze nekaj dni kasneje so v resnici prišle te številke. Bolniki in strežnice so bili od veselja kakor iz uma.

Zakaj prepričani so, da to ni zgolj slučaj, kajti še pred letom dni je padel neki ranjen golob na dvorišče iste bolnišnice in so vsi oni, ki so stavili v loteriji na številke njegovega znaka na nogi, zadeli lepe dobitke.

Novela „Družinskega tednika“

Rendez-vous

Napisal François de Rive

Philibert de Brassac, ugleden pariški industrijalec, je dobil nekega dne tole pismo:

»Gospod! Nič več ne morem molčati. Nekaj vam moram sporočiti, kar vam je docela neznano, čeprav se vam ves Pariz smeje. Vaša žena ima ljubimca. Koga, ne vem, poznam samo vašo ženo, ki sem jo nešteto krat imel priliko videti, kako se je shajala s svojim prijateljem. Vem, gospod, da vas bo ta novica bolešno iznenadila. Tudi jaz sočuvstvujem z vami, ker je tudi mene spravila ženska nezvestoba v nesrečo. Ker se pa bojim, da to pismo nemara ne bo prišlo v vaše roke, ali ga pa ne bi resno vzeli, vam za zdaj pišem še brez podpisa. Toda zanesite se, gospod, da vam bom povedal svoje ime in tudi izdal shajališče vaše žene, če mi sporočite pod šifro 'Avgust' pošto ležeče na glavno pošto, ali hočete poslušati rešitelja svojega zakona. Avgust.«

Philibertu Brassacu je postalo pri čitanju pisma tako čudno pri duši, da se je zbal, da ga ne zadene kap.

»Oh!... Takšna podlost!« je vzkliknil. »Eh, vse skupaj je samo neslana potegavščina!« je rekel nato, da bi se potolažil. »Ni mogoče, da bi me Toinette varala — moja Toinette!«

In raztrgal je pismo na sto koscev. Toda sum se je bil že zbudil in mu ni dal spati.

»Avgust!... Le kdo utegne biti ta 'Avgust'?« si je belil Philibert glavo. »In kdo ve, ali ima ta neznanec res dobre namene z menoj?« je potem pomislil. In tedaj se je spomnil, da gre njegova žena dostikrat sama po opravih in na obiske. Kako lepa priložnost za iznevero!

Philibert je torej pisal Avgustu, pošto ležeče na glavno pošto:

»Pričakujem vaših podrobnejših pojasnil, če ni vse skup le šala.«

Pismo je sam odnesel na pošto in potem je nestrpno, skoraj mrzlično čakal odgovora.

Ze drugi dan je prišlo pismo:

»Gospod!
Na vaš poziv vam izdam svoje ime. Iz podpisa boste videli, kdo sem. Ponovim, da se ne šalim, temveč da vas hočem rešiti iz vaše nevednosti. Poslušajte tedaj:

Storiti morate, kakor da ničesar ne slutite. Bodite prijazni s svojo ženo in Bog ne daj, da bi vohunili za njo. Ženske so zelo previdne, kadar gredo na sestanke. Prežite nanjo tam, kjer se vas bo najmanj nadejala.

Zaasedo vam priporočam kavarno 'Pri treh gavranih', na vogalu Rimske ceste. Pridite ob treh popoldne, naročite kakšno pijačo in čakajte. Mogoče da bo gospa prišla šele proti štirim ali petim; tudi ni izključeno, da je tisti dan sploh ne bo. Toda to naj vam ne vzame poguma; pridite drugi dan spet.

Nasproti kavarni stoji dvonadstropna hiša; tam ima vaša žena navado, da se sestaja s svojim ljubimcem. Navadno se pripeljeta v avtu.

Mnogo sreče, gospod!

Vaš prijatelj, ki vam dobro želi Avgust Odesson, stotnik v p.«

Philibert de Brassac je vztrepetal, kakor bi imel mrzlico. Zdaj ni mogel več dvomiti! Saj je bil podpisan častnik francoske vojske. Ne, to ne more biti šala — ne!

»Še danes pojdem tja,« je sklenil Philibert.

Opoldne je bil s svojo ženo še prijaznejši kakor drugače, in ko se je približala usodna ura, se je odpeljal s taksijem proti označeni kavarni.

Lokal je bil skoraj prazen. Philibert si je izbral prostor pri oknu v kotu, od koder je imel najboljši razgled.

»S čim vam smem postreči?«

»Prinesite mi turško kavo in kozarček likerja!«

Philibertu je bilo okrepčilo za srce resnično potrebno, izpraznil je kozarec na dušek. Toda niti za trenutek ni odvrnil oči od hiše nasproti. Kadarkoli je privozil mimo kak avto, mu je jelo srce divje razbijati, toda noben voz se ni ustavil pred ono hišo.

Četrta za četrto je minevala, o pregrešnem paru pa nikakega sledu. Philibert si je dejal:

»Nemara pa le ni res. Nemara me Toinette sploh ne vara?... A če pride jutri?... Natak, še en kozarček!«

Toda zaupanje mu je pregnal nov premislek:

»Kaj pa, če imata sestanek šele pozneje?«

Ura je bila štiri. Philibert je v svoji nestrpnosti popil že peti kozarček likerja in tretjo skodelico črne kave.

Ko se je ogledal po kavarni, je z začudenjem opazil, da je bila že skoraj polna. Mize pri oknih so bile vse zasedene; vsi gostje so se zdeli zelo nestrpni, pridno so praznili likerje, nestrpno kadili in nemo sedeli, kakor da drug drugega ne poznajo.

Philibertu je bilo po petem kozarčku že prijetno toplo in domačno. Tudi razdražen ni bil več kakor

prej. Zdaj je le še iz navade gledal na hišo nasproti.

»Natak, še en kozarček!«

Natak je bil prijazen mlad mož. Philibert se je spustil z njim v pogovor, da mu čakanje do petih hitreje mine.

»Dosti dela, kaj? Kakor vidim, vam ne gre slabo,« je menil Philibert.

Natak je skomignil z rameni in se diskretno nasmehnil.

»Res... čudno... Lokal je poln, čeprav je bil drugače ob tem času zmerom prazen... Tu mora biti nekaj vmes.«

»Mislite?... Nekam skrivnostno se smehljate, prijatelj!« je menil Philibert.

Natak je obotavljal se odgovoril:

»Stvar mi je nerazumljiva. Vem le to, da je prišlo pred nekaj dnevi k nam več bohemov: pisatelji, umetniki in podobni, skratka, ljudje, ki rimajo dosti pod palcem. Ko je bilo treba plačati, ni bilo denarja nikjer. Šef je hotel poklicati redarja, da jih aretira, pa mu je eden od njih obljubil, da ga bo odškodoval. Ne vem, kaj je imel v mislih, rekel je samo, da jamči, da bo lokal dan za dnem poln... In izpolnil je besedo!«

Philibertu so se zdajci odprle oči. Hlastno je plačal in osramočen zapustil kavarno.

»Nezaslišano!« je mrmral venomer, ko je hitel v pisarno. »Da se dam na tak način potegniti!...«

Medpotoma se je pa ustavil še v drugi kavarni, da pogleda v adresarju, kje stanuje gospod, ki mu je pisal oni dve pismi. Toda naj je še tako iskal, stotnika takega imena ni našel nikjer.

Gospa Brassacova tisti večer ni zapopadla, kaj je z njenim možem.

Presenetil jo je z velikim šopkom rož, med njimi je pa tičal v okusnem toku prekrasen briljanten prstan.

Pustolovščina v Sevilji

Napisal W. J.

Bilo je v Unionskem klubu v Bostonu. Borzni mešetar Smith, star evropski gost, je pripovedoval svojim tovarišem, sedečim v globokih zelenih naslanjačih in srebajočim whisky s sodo iz velikih kozarcev, o svojih doživetjih na Španskem.

»...In tako sem prišel v Seviljo,« je prišel Smith k najzanimivejšemu delu svojega pripovedovanja. »Čudovito lepo starinsko in romantično mesto z mogočnimi stavbami, kakor na primer znamenitim mavrskim gradom Alcazarjem. Carlos je bilo ime spretnemu vodniku, ki mi je razkazoval mesto. Do poznega večera je trajalo ogledovanje Sevilje. Potlej sva se pa ustavila v majhni predmestni pivnici. Kakšno vino, gentlemen! Dehteče in iskreče se ko zlato, čudovito vino iz Jereza — you know: sherry! Polnoči je bilo, ko sva se odpravljala.

»Hočete peljati se z avtom skozi Seviljo nekoliko?« me je vprašal Carlos. »Ne vem, ali bi,« sem odgovoril obotavljaje se. »Mister,« mi je šepnil na uho, »ali veste, kako se da pri nas na Španskem čisto zastoj voziti z avtom?...« — »Ne,« sem odgovoril, »toda vi prav tako gotovo ne veste!« — »Gospod!« je zaškrtal z zobmi, »če vam rečem, potem držite, in ker vidim, da ne verjamete, stavim z vami: sto peset proti!...«

Stvar me je začela zanimati. Vožnja v avtu popolnoma zastoj — tega

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 3. strani

umrla? Kje je otrok? Tak povejte mi vendar!«

Villefort skomigne z rameni.

»Ali mar sam vem? Mislite, če bi vedel, da bi vas dajal na to strašno natezalnico? Ne, gospa, ne vem. Kakih šest mesecev prej je bila prišla neka ženska z drugo polovico prtiča in terjala otroka. Ker je zadostila vsem postavnim predpisom, so ji ga dali.«

»Moral bi bili poizvedovali in dognati, kdo je ta ženska.«

»Mislite, da nisem tako storil? Pod prevezo kriminalne preiskave sem razposlal po vsej deželi najspretnije policijske agente in jim zabilil, da se ne smejo vrniti praznih rok. Našli so njen sled do Chalonsa, potem se je pa izgubil, kakor bi se bila vdrla v zemljo.«

Gospa Danglarsova je sleherno podrobnost Villefortovega poizvedovanja sprejela z vzdihom, s solzo, z ihtljajem.

»Ali je to vse?« vpraša nato. »In niste ničesar več ukrenili?«

»O, ne,« odvrne Villefort. »Niti trenutek nisem opustil poizvedovanja ne izpraševanja. Šele zadnje dni sem nekoliko odnehal. Danes pa hočem še vztrajneje in odločneje iznova začeti, zakaj to po me ne goni več vest temveč strah.«

»Grof Monte-Cristo ne more ničesar vedeti, drugače ne bi bil nasproti vam tako ljubezniv ne prijazen.«

»O, človeška zlobnost je neizmerna, še mnogo večja od božje dobrotljivosti. Ali ste kdaj gledali oči tega moža, ko je z nama govoril?«

»Ne.«

»Ali ste si ga sploh kdaj pozorneje ogledali?«

»Pač. Malo čudaški se mi je že zdel, drugega pa o njem ne bi mogla reči. Le to se mi je čudno zdelo, da se izbranih jedi, ki nam je z njimi postregel, še doteknil ni.«

»Da, da!« prifrđi živahno Villefort. »Tudi jaz sem to opazil. In da sem vedel, kar zdaj vem, se tudi jaz ne bi bil ničesar doteknil — iz strahu, da nas ne bi zastrupil.«

»Pa bi se bili prevarali, kakor vidite.«

»Vem. Toda verjemite mi, ta človek ima druge nakane. Zato sem se tudi hotel z vami sestati, zato sem vas prosil za razgovor, zato sem vas hotel pred njim posvariti. Zdaj mi pa povejte,« nadaljuje Villefort in ostro pogleda baronici v oči, »ali ste kdaj s kom govorili o najinem... razmerju?«

»Z živo dušo ne.«

»Oprostite, če sem preveč indiskreten,« reče Villefort vnikljivo. »S prav nikomer ne?«

V 24 UR AH

barva, pisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Dere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
L J U B L J A N A

Nikar ne pozabi! 2 x na dan

ZOPER ZOBNI KAMEN

SARGOV KALODONT

»S prav nikomer,« odvrne baronica in zardi. »Prisežem, da ne.«

»Ali nimate morda navade, da pišete dnevnik?«

»O, ne! Moje življenje je preveč lahkomiselno, da ga ne bi hotela sproti pozabiti.«

»Ali nikdar ne govorite v sanjah?«

»Spim mirno ko otrok; ali se nič več ne spomnite?«

Te besede so pognale baronici vso kri v obraz; Villefort je postal blede.

»Prav imate,« reče tako tiho, da je še sam komaj razločil svoj glas.

»Nu?« meni vprašujoče baronica.

»Zdaj vem, kaj moram storiti,« odvrne odločno Villefort. »Preden bo minilo teden dni, bom vedel, kdo je grof Monte-Cristo, od kod je prišel, kam je namenjen in zakaj govori z nami o otrocih, pokopanih na njegovem vrtu.«

Villefort je izgovoril te besede s takšnim glasom, da bi bil grof vzhrepetal od groze, če bi jih bil slišal. Nato slisne baronici roko, ki mu jo je le nerada dala, in jo spoštljivo spremi do vrat.

XI

Poletni ples

Isli dan, nekako ob uri, ko je imela gospa Danglarsova razgovor s kraljevim prokuratorjem, se je pred hišo števil. 27 v Helderjevi ulici ustavila kočija. Iz nje je stopila gospa Morcerfova, opiraje se na svojega sina. Ko je Albert spremil svojo mater v hišo, se je okopal, nato je pa vel lel zapreči in se odpeljal h grofu Monte-Cristu na Elizejske poljane.

Grof ga je sprejel s svojim običajnim smehljajem. Čudno: nihče ni mogel priti v srcu tega moža preko določene meje. Kdor si je hotel, da tako rečemo, izsilili njegovo zaupanje, je zadel ob neprestopen zid. Morcerf je z razširjenimi rokami stekel proti njemu; toda ko mu je pogledal v obraz, so mu vzlic njegovemu smehljaju omahnile roke, da se je komaj upal podati desnico.

Monte-Cristo jo je prijel, hladno kakor zmeraj, ne da bi mu jo bil stisnil.

»Zdaj sem torej spet tu, ljubi grof,« reče Albert. »Šele pred eno uro sem se vrnil iz Treporta, in moj prvi obisk velja vam.«

»Zelo ljubeznivo,« reče ravnodušno Monte-Cristo.

»Nu, kaj je novega v Parizu? Kako je bilo na vaši večerji v Auteuilu?«

»O, nič posebnega... Gospod Danglars je bil, Andrea Cavalcanti...«

»Vaš italijanski princ?«

»Nikar ne pretiravajmo! Gospod Andrea si lasti samo grofovski naslov.«

»Kaj mar ni grof?«

»Kako naj vem? Sam se tako

Se nadaljuje na 6. strani v 4. stolpcu

„Španske romances“

Prvi ameriški zvočni film z Dorotejo Wieckovo režira poleg Mitchella Leisna še gospa Nina Mojsova. Ta nadarjena žena je torej prva ženska, ki so jo v dobi zvočnega filma počastili s tako odgovornim poslom.

Za filmanje »Španske romances« sta režiserja Leisen in Mojsova zahtevala med drugim tudi pristna cerkvena oblačila za igralce. Posrečilo se jima je, da sta dobila stara in dragocena oblačila, ki jih je pred 150 leti prinesel slavni španski misijonar pater Junipero v Ameriko.

V cerkvene in samostanske obrede, ki nam jih pokaže veliki ameriški film »Španska romances«, so vpleteni pristni srednjeveški cerkveni spevi.

Evelyn Venable, ki igra poleg Doroteje Wieckove pomembno vlogo v filmu »Španska romances«, je hči uglednega ameriškega visokošolskega profesorja.

Preden je stari profesor dovolil svoji

Zanimivosti s filmanja

— zdaj osemnajstletni — hčeri, da podpiše pogodbo pri Paramountu, je zahteval, da so črno na belem vpisali tudi pripombo, ki jamči, da ne bo v filmskih prizorih nihče poljubil njegove edinke. Ta prepoved velja seveda samo za moške.

Mitchell Leisen, režiser filma »Španska romances«, je bil dolgo let zvest in poslušen pomočnik najslavnejšega režiserja Cecila B. de Milla. Skrbel je skoraj celih deset let za opremo velikih Millovih verskih in zgodovinskih filmov.

Leisen se bo zdaj prvič pokazal svetu s samostojno zrežiranim filmom »Španska romances«.

Kakor klop se je oprijel načela: »Obleka in vsa ostala oprema morajo biti neoporečno pristni«, kajti zdi se mu bistveno važno, da so igralci in vsi sodelujoči oblečeni po načinu naroda, ki ga predstavljajo. Le tako, pravi Leisen, je mogoče, da se vedejo igralci v duhu filmske vsebine.

Rokopise za ameriški film z Dorotejo Wieckovo »Španska romances« je spisal Marc Connelly po odrski igri znanega špansko-ameriškega pesnika Martinez de Sierre.

Connelly je pred leti prejel ameriško leposlovno nagrado za svoje delo »Zeleni pašnik«, zato se je ves Hollywood začudil, da je hotel slavni pisatelj napisati filmske rokopise za »Špansko romances«.

Poravnajte naročnino!

Po krstni predstavi filma »Španska romances« so ameriški časniki natisnili javno vprašanje, ali je film občinstvu všeč.

Pokazalo se je, da so filmi, ki kakorkoli povečujejo materinsko ljubezen, prav tako v častih pri občinstvu kakor filmi z ljubezensko vsebino.

Otvoritev sezone

v elitnem kinu „Matici“

Par besed o filmih, ki se nam obetajo. — Poletne in sezonske cene

Pretekli petek je Elitni kino Matica začel svojo jesensko sezono. Na programu je bil nemški film »Valčkova vojna«. — Premiera je bila zelo dobro obiskana, le spredaj so tu pa tam zevala prazna mesta. Občinstvo je bilo s filmom v splošnem zadovoljno.

K programu samemu par besed. Zanesli smo se, da bo največji ljubljanski kino odprl novo sezono z novejšim filmom. Prav tako smo pričakovali novejšega tednika, saj smo pogreb maršala Hindenburga gledali že ves teden prej, a miška Micky »Silly-simfonija« bi sodila po svoji vsebini v lanske ali pa letošnji božični program. (Mimogrede: »provinc« jo je že zdavnaj videla; v tem pogledu so Kranj, Škofja Loka in nekatera druga mesta na boljšem kakor Ljubljana.) »Valčkova vojna« z Renato Müller, Willyjem Fritschem in Pavlom Hörbigerm je film vesele in lahke vsebine. V današnjih hudih časih si človek dostikrat zaželi takšnih lahkih stvari, mislimo pa, da bi se za otvoritveno predstavo dale dobili tudi boljše in novejše.

In cene! Sodimo, da bi pri takšnem programu lahko mirne vesti ostale poletne. Saj nič ne zaostajajo za cenami v najboljših in najdražjih zagrebških kinih, razlika je le ta, da predvajajo v Zagrebu najnovejšo produkcijo kakor »Eskima«; »Valček za tebe«, »Kje je otrok gdnice F.«, »Serenado v troje« itd., v Ljubljani pa stare; film, čigar jugoslo-

vanska premiera je bila že januarja, je namreč že star — vsaj za Elitni kino Matico. Vemo, da so filmi, posebno, če so novi in res dobri, precej dragi in da režija kinom mnogo požre, zlasti zaradi visokih davkov; vzlic temu pa vztrajamo na stališču, da se za »Valčkovo vojno«, pa tudi za bodoče filme, ki se nam obetajo (»Viktor in Viktorija«, »Henrik VIII. in njegovih šest žen« itd.), ne bi smele zvišati cene. Vse te filme so namreč v drugih mestih v Jugoslaviji videli že pred pol leta ali še prej — dokaz, da spadajo še v lansko sezono in da zato izposojevalnina zanje ne more biti velika, vsekako pa mnogo nižja kakor za filme letošnje produkcije. Sicer pa: če so veljale poletne cene za »Rumeno knjižico«, »Nekega gospoda Grana« i. sl. — sami filmi lanske produkcije — bi že zato ne kazalo delati izjeme pri prav tako starih filmih, s katerimi začneja Elitni kino Matica novo sezono.

Toliko v interesu in s stališča ljubljanskega občinstva.

Haka.

Lepe dekliške prsi

dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem Eau-de-Lahore. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Filmske novice

Petletna filmska zvezda Charlotte Tampl je sklenila z dovoljenjem svojih staršev s Foxom v Los-Angelesu pogodbo za sedem let. Na leto bo prejela dva milijona dve sto pet in štirideset tisoč dolarjev plače. Igrati bo morala otroka, ki so ga gangstri ukradli staršem.

Brigita Helm o nas, našem kinematografskem občinstvu in o filmih, ki jih pri nas predvajajo

Slavna filmska igralka Brigita Helm, glavna junakinja filma »Otok«, ki so ga zvečine filmali v Dalmaciji, je pripovedovala uredniku Ufinega »Feuilletona« tako-le:

Naravne posnetke za naš film smo

vrteli v solnčni Dalmaciji. Režiser Steinhoff, operater Irmen Tschet, Willy Fritsch, Heinz pl. Cleve in jaz smo se lepega dne odpeljali na jug.

Upala sem, da se bom na prekrasni dalmatinski obali temeljito odpočila, toda moje nade so me pustile na cedilu.

Ljudje tam doli so vsevprek ljubitelji filmov; v slehernem še tako majhnem gnezdu imajo svoj kino. Kolikor sem imela priliko videti, igrajo filme vseh svetovnih produkcij. Na žalost so filmi že prav močno ogoljeni. (Škoda, da ni prišla v Ljubljano! Op. uredn.). Toda ljudi to očitvidno ne moti preveč. (V Ljubljani sodimo drugače! Op. ur.).

Ko smo bili še na potu, so si že na vsej obali pripovedovali: Willy Fritsch in Brigita Helm prideta v Dubrovnik. Prijazni lastniki kinematografov so si seveda obetali prav posebnih zaslužkov in so si na vrat na nos nabavili vse, še tako »zdravane« filme, v katerih sva midva igrala. Veliki lepaki so kričeče oznanjali, da se pojaviva tudi osebno. Ti dobri ljudje so toliko moledovali in silili v naju, da sva se morala zares pokazati navdušenim gledalcem. Moj in Willyjev mir, o katerem sva sanjala, je splaval po vodi. Toda žal nama ni, kajti dobri Dalmatinci so naju res pristrčno pozdravljali in nama odkritosrčno peli slavo.

Bolezen princev. Nenadna smrt španskega princa dona Gonzala, najmlajšega sina bivšega španskega kralja Alfonza — kakor znano, se je pred kratkim ponesrečil na avtomobilski vožnji na Koroškem in izkrvavel — je javnost spet opozorila na strašno krvno bolezen hemofilijo. Bistvo bolezni je v tem, da se bolniku noče na zraku strditi kri in da utegne nesrečnež zaradi nedolžne praske ali krvavitve iz nosa izkrvaveti. Zanesljivega zdravnika za to bolezen do zdaj še niso našli. Edino, kar zdravniki lahko store, je tolaženje bolnikov, da se jim bo z leti stanje popravilo.

Za hemofilijo zbole samo moški. Zenske zgolj posredujejo prenos bolezni na moško potomstvo. Če se hemofilijati poroči z zdravo žensko, njegovi moški potomci niso hemofilijati, pač pa so hčere prenašalke bolezni na svoje potomstvo. Med otroki iz zakona, kjer je mož zdrav, žena pa prenašalka hemofilije, je polovica sinov zdravih, druga polovica so pa hemofilijati, od hčera jih je takisto polovica zdravih, druge so pa prenašalke bolezni. Vzrok hemofilije vidijo zdravniki v žentvah med bližnjimi sorodniki in podedovanju. Zato srečamo hemofilijate posebno med prebivalci samotnih gorskih vasi in v kneževskih rodbinah. Vpravi klasičen primer hemofilije je bila angleška kraljica Viktorija. Kraljica sama, dve njeni hčeri in štiri vnukinje so zanesle kalte strašne bolezni v tri rodove: v prvem rodu je bil eden izmed moških potomcev hemofilijati, v drugem trije in v tretjem šest. Med pravniki so bili bolni dva pruska princa, ruski carjevič, vojvoda Teck, bivši španski prestolonaslednik in don Gonzalo, ki se je na Koroškem ponesrečil.

Po sodbi znanstvenikov je v vsej Evropi le okoli tri sto hemofilijatikov.

Japonska uvaja latinico. Po zgledu Turčije, kjer je Kemal-paša uvedel latinico in s tem deželo kulturno dvignil, se zdaj pripravljata tudi Japonska, da zapusti svojo nepraktično starinsko pisavo. Zakon o tem so izdelali že pred več meseci, toda konservativni elementi so se obupno borili proti novotariji, tako da je šele zdaj prodrli. Zaenkrat so latinico uvedli šole v šolah, na programu so pa prisilni tečajji za pouk latinskih pismenk, ki jih bodo začeli prirejati prihodnja leta po vsej državi.

Najmanjši detektor sveta. Ondani smo brali, da se je nekemu Nemcu posrečilo izdelati tako majhen radijski detektor, da ga je lahko spravil v navadno vžigalno škatlico. Nemci so takrat pisali, da je to najmanjši amaterski detektor sveta. Zdaj smo pa izvedeli, da je Nemca spravil neki naš človek v koš: radijski telegrafist Viktor Hassl iz Ljubljane, ki mu Nemčeva slava ni dala miru, je namreč izdelal detektor v navadno telefonsko slušalko, le-ta pa služi hkratu seveda tudi svojemu pravemu namenu, t. j. poslušanju. (Nemec je moral imeti še posebno slušalko.) Aparat prav dobro funkcionira, izumitelj ga je izdelal v dveh urah, material ga je pa stal komaj 25 Din.

Španska princesa gre v samostan. Starejša hči bivšega španskega kralja, Beatrice, je sklenila po smrti svojega brata Gonzala iti v samostan. Znano je, da je ona šofirala avto, v katerem se je njen brat smrtno ponesrečil.

Razporoka v 2 minutah. Te dni je dosegel neki sodnik v Rigi rekord ločitvenih pravnih. Od 10. ure dopoldne do 3. ure popoldne je razporočil 137 parov. Vsako pravdo je povprečno odpravil v 2 minutah.

Prejšnji teden se je na Bledu zaročil najmlajši sin angleškega kralja princ Jurij z grško princeso Marino.

Mati 77 otrok. V neki zakotni ruski vasi živi žena, ki je doslej rodila 77 otrok. Imela je 31 porodov, vselej dvojčke ali trojčke. Zgodovina ne pomni, da bi katera ženska imela toliko potomcev.

Skozi Panamski prekop je plulo od otvoritve 3. avgusta 1914 do danes več kot 90.000 parnikov. Od vsake ladje se plača 1 dolar za tono. Čeprav je treba prekop neprestano popravljati, ima Panamska družba vendarle doslej dobrih 100 milijonov dolarjev čistega dobička.

Tragedije v senci prestolov

Ljubezenski roman

avstrijskega nadvojvode

Johana Salvatorja

Bela vrana na avstrijskem dvoru: romantični nadvojvoda, ki se navdušuje za revolucionarne ideje in ljubi pustolovščine

Po zapiskih nadvojvodovega komornika

I

»Nu, kaj ti piše tvoj pravljčni princ?«

Deklica z lutkastim obrazom — tipična balerina — je pokazala materi pismo.

»Moje nad vse ljubljeno angelsko dekle!« je brala mati. »Dostikrat sem mislil, da sem zaljubljen, toda dokler nisem doživel sreče in spoznal tebe, nisem vedel, kaj je ljubezen. Ti si vsa moja duša in še nihče...«

Stara Angležinja se je nasmehnila in zamrmrala: »Pesnik!« Pri tem je pokazala svoje velike rumene zobe.

»...Ves obupan sem, ker pišeš, naj te pustim. Moje nadvojvodstvo, pravita ti in tvoja spoštovana mati, je napoti najinemu razmerju. To bi utegnilo biti res, če se ne bi zavedal, da je višek ošabnosti, če se hoče človek postaviti na visok podstavek in od onod prezirljivo gledati svet pod seboj. Mrzim svoje plemstvo in odločen sem tako živeti, kakor se možatemu človeku spodobi, ne pa kakor neboljano bitje, ki mu je treba od zibelke do groba streči in paziti na sleherni njegov korak...«

Mati je preletela prihodnje vrstice in brala dalje:

»...Čutim se dovolj pogumnega, da bi se izselil tudi v Avstralijo. Tam bi lahko postal gledališki ravnatelj ali učitelj francoščine, nemščine in italijanščine ali pa tudi učitelj jahanja...«

Stari Angležinji se je raztegnil obraz. Srdito je vrgla pismo na mizo.

»Abotnost!« je zasikala med zobmi. »Ali bi mar res hotela postati žena takšnega učitelja jezikov?«

Balerina je prezirljivo skomignila z rameni.

»Saj nisem znorela!«

»...ali jahalnega učitelja —?«

Deklica se je zasmejala na glas.

»Budalost!«

Stara Angležinja se je oddehnila — njena hči je bila pametno dekle!

»Ali mu boš pisala, naj te pusti pri miru?«

»Menda! Še danes!«

Stari Franc, komornik nadvojvode

Johana Salvatorja, je bil ves obupan: kaj je njegovi visokosti? Teden dni je že tega — odkar je dobil pismo z Angleškega — ko se je zaprl v svoj delovni kabinet in noče nikogar več videti, niti svojih najdražjih prijateljev niti Franca. Od jutra do večera neprestano pije, sama najtežja vina, steklenico za steklenico. In potem začne ves razburjen tekati po sobi kakor zver v kletki, dokler se utrujen ne vrže na divan. Z obema rokama stiska glavo, kakor bi ga strašno bolela. Ves utrujen pade nato v kratak, nemiren sen, ko se zbudi se pa začne iznova tekanje po sobi, iz kota v kot, in venomer nekaj mrmra, nekoga kliče, nekoga preklinja...

Nadvojvoda Johan Salvator Orth se je rodil leta 1852. Kot 26letni feldmaršallajtnant je služil v Bosni, leta 1889 je pa odplul kot kapitan ladje »Santa Margerita« v svet in leta 1890 za zmeraj izginil.

Stari Franc je vil roke — kaj to pomeni? Kaj naj stori? Ali naj pošlje po zdravnika?

Neki nadvojvodov prijatelj, ki mu je Franc pokazal ostanke raztrganega pisma — »zaradi tega prekletega pisma je torej tako daleč prišlo!« — ga je naglo prebral, nato se je pa zasmel in potrepljal starca po ramenu:

»Nič nevarnega, Franc, lahko mi verjameš. Maček po ljubezni. To bolezen smo morali vsi prestatiti v mladih letih. To je kakor ošpice...«

Stari Franc se je večkrat na dan splazil po prstih k vratom in opazoval nadvojvodo skozi ključavnično luknjo. Nekoč je videl, kako je nadvojvoda trgal pisma in fotografije in jih metal v kamin. Gotovo so bila od »nje« — nje, ki jo je zdaj tudi Franc sovražil. Preteklost se je izpremenila v pepel. To je že dobro znamenje.

In zdajci — to je bilo dva dni nato — zdajci se je zaslislala iz nadvojvodove sobe godba, igranje na klavirju. Franc ni verjel svojim ušesom. Stekel je k vratom in pogledal skozi ključavnično luknjo. Nadvojvoda je sedel za klavirjem, se zibal kakor pri plesu in igral valček.

Ozdravljen! Ozdravljen! Franc se je od veselja razjokal.

Nadvojvoda je igral do kosila, pa kar dalje vse popoldne do večera in skoraj vso noč. Franc se je začel iznova vznemirjati: ali ni nemara to samo nova oblika blaznosti?

O, ne — mladega nadvojvodo je samo prevzelo navdušenje ustvarjalčevega umetnika. Skladal je valčke. Skladal je z isto strastjo, kakor je še pred kratkim ljubil mlado Angležinjino...

Mesec dni nato je že ves Dunaj pel in igral njegove valčke. Nežne in nagajive, ljubkujoče in dražljive. Vreli so na dan kakor gorski izvirk, skozi odprta okna dunajskih palač in izza vrat kavarn. Na ulici so se združili v glasno žuborečo potoke. Pelo jih je ljudstvo, vrtele so jih lajne, da, zdelo se je, da jih skušajo celo ptički na vejah oponašati.

Nadvojvodovi valčki so doživeli velikanski uspeh. Celo valčkov kralj Johan Strauss je pohvalno pokimal z glavo, ko je slišal:

»Mladenič je nadarjen — da, nadarjen je...«

Uspeh je šel mlademu skladatelju v glavo in ga bolj opajal kakor stara vina, ki jih je še pred kratkim praznil steklenico za steklenico...

Na dvoru so se zgražali. Dvorne dame so prezirljivo vihale nosove in sikale med zobmi: »Skandal!« Upravitelj dvora, ceremoniar in hlevar so pa ošabno in užaljeno zmigovali z rameni iz vzklikali:

»Taka sramota! Nezaslišano! Ves dvor bo blamiral!«

Kdo? Nadvojvoda Johan Salvator! »Skandalozno je to obnašanje! Vse noči prebije v strašni družbi — s sa-

Se nadaljuje na 8. strani.

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 5. strani

imenuje, jaz ga imenujem, drugi ga imenujejo; ali ni potem tako, kakor da je?«

»Res, čuden človek ste! Torej gospod Danglar je tudi prišel?«

»Da, s svojo ženo. In grofov oče marki Cavalcanti, gospod Villefort in njegova žena, sami ljubeznivi ljudje. In potem gospod Debray pa Maksimilijan Morrel in še nekdo... čakajte... da gospod Chateau-Renaud.«

»Ali so kaj o meni govorili?«

»Niti besedice.«

»Tem slabše; potem so toliko več o meni mislili, in to me spravlja v obup.«

»Zakaj? Saj ni bilo zraven gospodične Danglarsove. Nu, da, zato je pa najbrže doma toliko več mislila na vas.«

»Ne bojte se; če je pa že name mislila, je mislila prav tako kakor jaz nanjo.«

»Kako ganljivo! Te vaše besede ne pričajo ravno o veliki ljubezni.«

»Ne zamerite, gospod grof; gospodična Danglarsova utegne biti sijajna ljubimka, toda zakonska žena — brll!«

»Tako torej mislite o svoji bodoči?« se nasmehne Monte-Cristo.

»Nekoliko sirovo, priznam, a pravilno. Ker se pa na žalost ne dado nekatere reči spremeniti, z drugimi besedami, ker bo gospodična Danglarsova postala moja žena, to se pravi, ker bo z menoj živela, pri meni mislila in pela, deset korakov od mene uganjala glasbo in skladala pesmi — in to ves čas, dokler bom živel, boste razumeli, da me je groza. Ljubimki, dragi grof, da človek slovo, žena pa — Bog se me usmilil — žena ostane do smrti priklenjena na človeka, bodisi od blizu ali daleč. In že ob sami misli, da bom moral zmeraj živeti z gospodično Danglarsovo, me zona izpreleti.«

»Vam je težko ustreči, gospod grof.«

»Res je. Preveč mislim na nemogoče reči. Zelel bi si takšne žene, kakor si jo je moj oče poiskal.«

Monte-Cristo prebledi in čudno pogleda Alberta.

»Vaš oče je bil torej zelo srečen?« vpraša nato.

»Saj veste, kakšno sodbo imam o svoji materi, gospod grof; pravi angel je, zraven pa še zmerom lepa in bistrega duha. Spremil sem svojo mater v Treport; drugi mladi gospodje bi videli v takšnem spremljanju svojih mater veliko žrtev, jaz sem pa prebil ta teden dni na samem z njo z večjim zadovoljstvom in srečneje kakor s katerikoli lepim dekletom.«

»Bogme, človeka mora biti kar strah tolikšne popolnosti; saj mora izgubiti vse veselje za ženitev!«

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje, barvanje in svetlokanje

»Ravno zato, ker vem, da premore svet tako popolno ženo, se ne upam poročiti se z gospodično Danglarsovo. Ali še niste opazili, kako nam naša sebičnost vse, kar je naše, naslika v blestečih barvah? Demant, ki se iskri v zlatarjevi izložbi: koliko lepši se nam zdi, kadar postane naša last! In kako nas boli, če vemo, da je drugi še čistejši in dragocenejši, mi se pa moramo zadovoljiti z manj vrednim!«

»To je človeško,« zamrmra grof.

»Vidite, zato bom poskočil od veselja fisti dan, ko bo gospodična Evgenija prišla do spoznanja, da sem v primeri z njo uboga para in da premorem komaj toliko fisočakov kakor ona milijonov.«

Monte-Cristo se nasmehne.

»Ali se še spomnite Franca? Fantast je in človek, ki se za sodbo sveta ne zmeni. Nu, njega je gospodična Danglarsova prav očarala. Toda čeprav sem mu širikrat pisal in ga za božjo voljo rotil, je ostal trd. Res sem čudak v očeh pariške družbe, priznam, mi je odgovoril. Toda moje čudaštvo ne sega tako daleč, da bi snedel besedo, ki sem jo komu dal.«

»Bogme, takšno prijateljstvo je res požrtovalno: drugemu ponujate ženo, ki bi jo sami hoteli imeti le za ljubimko.«

Albert se nasmehne.

»Ali veste, da se moj dobri Franc vrača v Pariz? A to vas pač ne zanima; če se ne motim, vam ni ravno simpatičen.«

Kaj lahko napravimo iz zelenih paradižnikov

Kompot

Zelene paradižnike razpolovimo in jih za hip prekuhamo v vodi. Za kilo paradižnikov je osminka litra vode dovolj. Prekuhane paradižnike deneemo na sito, da se odcedijo. Sadje stehamo in prekuhamo prav toliko sladkorja v soku, ki je ostal od paradižnikov. Kadar se sladkor že zgosti, poparimo s polovico sladkornega soka paradižnike ter jih pustimo tako čez noč. Drugi dan prekuhamo spet ostalo polovico sladkornega soka in vsujemo vanj pripravljene paradižnike ter iztisnemo sok cele limone in pridenemo nekoliko nasekljanih limonovih lupin. Kompot kuhamo tako dolgo, da se paradižniki zmečajo. Mehke paradižnike vzamemo iz soka in jih vložimo v steklenice, sok pa kuhamo še četrt ure in ga nato vlijemo na sadje. Ko se kompot temeljito ohladi, prevezemo steklenice.

Mezga

Paradižnike obrišemo s čisto cunjjo, jih razrežemo na več kosov ter jih brez vode kuhamo počasi do mehkega. Še tople iztisnemo skozi sito

in jih stehamo. Sladkorja rabimo za polovico teže sadja. V prav malo vode kuhamo sladkor, da se zgosti, potem pa prekuhamo v njem še paradižnikovo kašo le nekaj minut. Še gorko mezgo napolnimo v steklenice in jo pustimo shladiti. Ko je temeljito ohlajena, prevezemo steklenice.

Paradižniki vloženi v slano vodo

Očiščene zelene paradižnike mčemo šest ur v vodi, jih obrišemo do suhega in jih vložimo v velike lončene piskre ali pa v steklenice. Med nje vložimo višnjeve liste, koper in poprove jagode. Paradižnike zalijemo z vodo in vmešamo še za vsake tri litre vode po 20 dek soli. Na vrhu denemo počez leseno prečko, da se sadje ne dvigne čez površino vode. Po treh tednih lahko rabimo vložene paradižnike.

Če še ne veš

Sleherna gospodinja in gospodinjaška pomočnica se jezi, ker si pri čiščenju štedilnika preveč umaže roke in si obdrgne prste. Smirkov papir je treba porabiti do konca, saj je dovolj drag! Štedilnik pa lahko očistimo, ne da bi si obdrgnili in umazali roke. Smirkov papir napremo v star pivniški držec, primemo za ročaj in drgnemo po umazanih in zarjavelih mestih. Gre tudi, če napremo smirkov papir čez debel kos plutovine.

Rjasti madeži v perilu. Poškodovan kos perila položimo na mokro cunjjo in iztisnemo na rjasti madež

precéj limonovega soka. Povrh položimo še zelo mokro cunjjo in likamo po njej s prav vročim likalnikom. Tudi zelo zastareli rjasti madeži izginejo, če to čiščenje ponovimo.

Paradižnike in jabolka laže lupimo, če jih prej za hip porinemo v vročo vodo.

Star krompir dobi kaj rad pri kuhanju madeže. Majhen košček limone to prepreči.

Topo strgalo za kumare naostrimo, če rezilo v smeri proti ostrini zdrgnemo s smirkovim papirjem.

Mali narod iz Arktike

Nadaljevanje s 1. strani

deset let ječe. Drugi dan so se oglašili pri sodniku stari Eskimi in mu jeli razlagati, da ni prav, ko jim je odpeljal morilca.

»Mi smo prav tako dobri kakor on,« so dokazovali sodniku. »Ali ne bi rajši nas poslali tja, kamor ste spravili njega, vsaj za leto dni, namestu da njemu dajete deset let hrane in vsega, kar mu je treba?« In sodnik ni znal ničesar odgovoriti. Zakaj prav tako, kakor mi težko razumemo ta narodič, tudi oni ne morejo nas razumeti.

Še par besed o eskimski ljubezni. Mladi Eskimo in mlada Eskimka ne izražata drug drugemu ljubezni s poljubi, temveč z dotikom ali bolje, z drgnjenjem svojih nosov. Drugače je pa mladina povsod na svetu enaka, zlasti glede ljubezni. Ljudje, ki so mnogo živeli med Eskimi in proučevali njihovo življenje, pravijo, da eskimska mladina spoštljivo goji prastari običaj drgnjenja nosov in da ima s tem prav takšno veselje kakor naša mladež s poljubljanjem. Eskimom se kajpada tak način izražanja ljubezni zdi še mnogo polnejši od našega.

Vidite, tako je pri Eskimih na daljnem severu, v večnem snegu in ledu, kjer se mora človek neprestano boriti s prirodnimi silami, kjer imajo dolge in temne zimske noči in kjer vlada neusmiljena zima.

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

JAVNOSTI!

Naša konkurenca protestira proti našim nizkim cenam. Na te proteste so odjemalci vedno odgovarjali z navalom na naše prodajalnice, mi pa z dobrim blagom in s še nižjimi cenami.

Ni jim prav, ker prodajamo poceni. Zato nas opravljajo. Naša velika konkurenca na insceniranih zborovanjih malih ljudi kriči na ves glas, da smo na davkih plačali vsega 163.000 dinarjev. Ta številka je izmišljena, da bi škodovala našemu dobremu imenu.

RESNICA JE:

Država je od nas na račun davkov prejela samo za preteklo leto 12,210.421 — dvanajst milijonov dve sto deset tisoč štiri sto dvajset en dinar.

Razen teh milijonov je država dobila še okoli 7,000.000 dinarjev na račun uslužbenkega davka od naših nameščencev, katerim smo za delo v preteklem letu izplačali na dnevnicah, plačah in provizijah 37,786.301 — trideset sedem milijonov sedem sto osemdeset šest tisoč tri sto en dinar.

Hočemo postati največji davkoplačevalec.

Hočemo poceni obuti jugoslovenskega odjemalca.

Odločili smo se, da se vedno prej sporazumemo z odjemalcem kakor s konkurenco.

BATA

Direktor: **Toma Maksimović**

HUMOR

Osveta je sladka

»Danes sem doživel pri zobarju imenitno zadoščenje. Pomisli: pridem v ordinacijo in glej — na stolu sedi moj bivši zobozdravnik in si daje plombirati zob!«

Nova bolezen

Gospa Trakulja in gospa Mrzela sta sosedni. Ondan se srečata na hodniku.

»Dobro jutro, gospa Mrzela! Kako ste spali? Dobro? Kaj pa vaš sin Bine, saj je šel na morje, ne? Kako mu gre?«

»Oh, gospa Trakulja, ravno danes sem dobila pismo od njega, pa nič ne vem, kaj bi z njim. Takole piše: »Ljuba mama! Zdaj smo na Sredozemskem morju. Sedim na palubi in imam Ciper v hrbtu.« Tako me skrbi, gospa Trakulja... Ali vi kaj veste, kakšna bolezen je to? Oh, ko bi le kmalu ozdravel!«

Prezrl je

Mati: »Snoči sem spravila dva kosa torte v omaro, zdaj pa vidim samo enega. Ali bi mi znal to pojasniti, Boris?«

Boris: »Seveda, mama! Tako tema je bilo, ko sem iskal v omari, da sem drugega prezrl!«

Prijazno povabilo

Neka že priletna devica je prišla mimo ribnika, kjer so se kopali otroci v Adamovem kostumu. Toliko da ni padla vznak. Ko se je osvestila od prve groze, se je strogo obrnila k šestletnemu Slavku, najstarejšemu med kopalci:

»Kaj ni kopanje brez obleke prepovedano?«

»Seveda je,« pritrudi nedolžno Slavko. »Toda Janezkov oče je policaj, zato greste lahko brez skrbi nagi v vodo.«

Izpadanje las in prhljaj

prepreči samo znano sredstvo Voda iz kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrno se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Dopisna šola

Nemščino, esperanto in slovenščino poučuje pismenim potom Jezikovna dopisna šola na Jesenicah (Gorenjsko). Učnina nizka.

Ljubezenski roman Johana Salvatorja

Nadaljevanje s 6. strani

mimi pesniki, gledališkimi igralci, muzikanti in umetniki. Sestajajo se v umazanih beznicah s čudnimi imeni — »Pri izteklem očesu«, »Pri mrtvi podgani«, »Pri prismojenem kuncu« — ki morajo žaliti uho spodobnega človeka.

V teh zakajenih beznicah, za sirovo stesanimi, s pivom in vinom politimi mizami se je nadvojvoda očitno bolje počutil kakor v dvoranih cesarskega gradu, kakor v salonih dunajske aristokracije, kakor v elegantnih restoranih. Tu je bil kakor riba v svojem elementu. In prav tako kakor umetniki je imel zametast suknič, širokokrajni klobuk, široko pentljo namestu ovratnice in glinasto pipo je kadil. »Takšna sramota! Skandal!« Nadvojvoda se je pa samo neskrbno zasmel, ko so mu povedali, kakšno pohujšanje zbuja njegovo vedenje na dvoru.

Naj se le zgražajo! Kaj mu mar ljudi iz cesarskega gradu! Nič ga ne družijo z njimi. Če bi mogel vse življenje prebiti med umetniki bi se štel med najsrečnejše med srečnimi. A zakaj ne bi? Mogoče se mu posreči. Sklenil je napisati glasbo za balet — romanc in valčkov se je bil že naveličal — in če njegova prva večja skladba užge — z Bogom dvor! Potem bi se za zmeraj posvetil gledališču.

In spet je sedel za klavirjem. Cele noči.

Pisal je mesec dni, dva meseca, tri — naposled je bila glasba za balet go-ova. Čez mesec dni naj bi se vršila krstna predstava...

Se nadaljuje v prihodnji številki

Kadar se ženski zahoče, da bi ljudje o njej govorili, spravi katerega moškega v izkušnjava. Otto Arnold.

Barvanje las

ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo za lase, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30.—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Zahtevajte prospekt. Priložite znamko za odgovor.

Din 1000- plačam

ako Vam »Radio Balzame« ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.

Ze dalj časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj so se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo. Prane Maček, čevljarna. Dol. Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzame«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo), na povzetje Din 18.—, dva 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, Ljubljana VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Blake, cenj. dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venerac eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venerac eliksir, ne bo Vam žal.

Dobi se ali po pošti pošlje: 1 stekl. za Din 10.— (predplačilo), na povzetje 18.—, dve Din 28.—, tri Din 38.—.

COTIČ RUDOLF, Ljubljana VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Veselo v šolo

v novih čevljih

Vrsta 2402-00
Telovadne copate z krom-podplatom za telovadbo v šoli in »Sokolu«. Ženske Din. 35.—, moške Din. 39.—

15

Vrsta 45301-03
Lahka in poceni platnena obutev za šolo po lepem vremenu. Štev. 27-34 Din 19.—, 35-42 Din 25.—.

39

Vrsta 5460-00
Za Vaše otroške udoben in lahek čevlček, v katerem se bo nožica pravilno razvijala. Št. 24-26 Din 49.—.

49

Vrsta 5651-28
Pol-čevlček za otroke do 4. leta, črne iz laka, rjave iz boksa. Štev. 27 do 33 Din 69.—.

69

Vrsta 6622-09
Močan čevl z usnjanim podplatom najbolj pripraven za šolarčke. Isti za dijake od štev. 34-38 Din 89.—.

79

Vrsta 4624-60
Dekliški pol-čevl za vezat, iz močnega boksa ali laka, pripraven za slabo vreme in izlete.

49

Vrsta 3222-02
Pol-čevl z gumijastim podplatom, skozi leta priznan kot zelo dober in praktičen za otroke. — Štev. 34-38 Din 69.—.

25

Vrsta 45612-27
Zelo pripravna obutev za nemirne otroke iz močnega platna z gumijastim podplatom. Štev. 35-38 Din 29.—, moške 39.—.

45

Vrsta 3162-00
Močan čevl iz kravjega usnja s trpežnim gumijastim podplatom, zelo pripraven za šolarčke. Št. 34-38 Din 59.

NOGAVICE ZA ŠOLO!

Dolge nogavice iz sukanca, zelo močne, v črni, rjavi in drap barvi po Din 8.—, 10.— in 12.—.

Drobnjarija k čevljem: krpa 2.—, žlica za obuvanje 3.—, kljukica 1.—, krema v vseh barvah 4.—, kopita moška in ženska 5.—, lufa vložki otroški 3.— ter ženski in moški 5.— dinarjev.

Bata